

Jan Gajdoš (* 27. 12. 1903 - † 19. 11. 1945)

Narodil se v Brně-Židenicích. Jeho ulice patří v Židenicích k nejfrekventovanějším. Jen málokterý řidič však asi ví, proč se jmenuje právě Gajdošova (stejně jako největší židenická škola). Už v r. 1946 ji po něm přejmenovali. Právě zde totiž více než sto let stojí sokolovna, ve které legendární gymnasta trénoval.

Byl olympionikem, mistrem světa, sokolským gymnastou, ale také učitelem a zapřísáhlým bojovníkem proti fašismu. Prý ho všude bylo plno, nikdy nedovedl stát stranou, dovedl se zastat slabšího, nesnášel nespravedlnost, bylo na něj vždy spolehnouti. Ale také byl přísným učitelem a cvičitelem, který málo co promínil, byl náročný a nesmlouvavý. Jeho žáci a cvičenci ho však zbožňovali, protože jim byl skutečným vzorem, a to nejen vypracovanou postavou, ale také svými zásadami.

V Amsterdamu v r. 1928 získal stříbro v soutěži družstev. Na Letních olympijských hrách v r. 1936 obsadil v soutěži družstev 4. místo. Vrcholem jeho kariéry bylo Mistrovství světa v Praze v r. 1938, kde se stal trojnásobným mistrem světa. V letech 1929–30 působil jako cvičitel v Sokole Plzeň Chicago v USA. Zde na II. americkém sletu sokolů vybojoval 1. místo, jako cvičitel nastudoval skladbu pro muže, kterou sám složil, a rovněž získal 1. místo. Do USA přijel ještě v r. 1933 s československou sokolskou výpravou.

Šel spolu s významnými sportovci v čele slavnostního průvodu Prahou při X. všesokolském sletu v r. 1938.

Ve 20. letech 20. století byl několik let brankářem SK Židenice. V r. 1943 se stal jedním ze zakládajících členů Jachetního odboru Českého veslařského klubu v Brně, z něhož po osvobození vznikl Yacht klub Brno.

Po okupaci nacisty působil v odbojovém hnutí v sokolské odbojové organizaci Jindra jako vedoucí odbojové skupiny v Brně. Počátkem roku 1944 byl zatčen gestapem a vězněn ve třech nacistických káznicích. Zemřel v r. 1945 na následky věznění. Pochován je na hřbitově v Brně-Židenicích.

"Měl sílu a byl bouřlivák... mistr světa prof. Jan Gajdoš" – tak se jmenuje kniha, kterou napsala jeho praneteř Ivana Gajdošová. Z úcty k legendárnímu gymnastovi pořádá Sokol Brno I mnoho let Memoriál Jana Gajdoše ve sportovní gymnastice pro mladé talenty.

Za zvláště vynikající zásluhy ve prospěch České republiky byl Janu Gajdošovi 28. 10. 2018 prezidentem Milošem Zemanem propůjčen Řád bílého lva in memoriam.

